

BESLUT
2022-04-27

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 25 januari 2022

Saken

Studiehjälp för utlandsstudier

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiehjälp, i form av studiebidrag, för IB-diploma vid Europa School i Storbritannien under vårterminen 2022 och läsåret 2022/2023. NN bifogade bland annat information om skolan.

CSN avslog ansökan avseende läsåret 2021/2022 och beslutade att NN inte kan beviljas studiebidrag för studier läsåret 2021/2022. Som skäl till beslut uppgav CSN följande. Eftersom Storbritannien lämnade EU och motsvarande utbildning finns i Sverige så kan han inte beviljas studiebidrag. Undantag gäller om NN påbörjade gymnasieutbildningen med studiehjälp före den 1 januari 2021 eller om Försäkringskassan har bestämt att familjen omfattas av övergångsbestämmelserna om samordning av familjeförmåner enligt EU-rätten. NN har inte visat att han omfattas av något undantag. Vidare upplyste CSN om att det fanns fler villkor som måste vara uppfyllda för att studiebidrag skulle kunna beviljas.

CSN avvisade ansökan avseende läsåret 2022/2023 med motiveringen att en ansökan om studiehjälp endast får avse ett läsår eller enbart en höst- eller vårtermin.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Han började sin utbildning på Europaskolan den 1 september 2020 i grundskolans årskurs nio. I september 2021 började han sina tvååriga studier (S6 och S7) och för närvarande läser han sin 6:e Form-IB-diplomaprogram. Han tänker slutföra sina gymnasiestudier på samma skola och har nu behov av studiebidrag då det är dyrt att studera på gymnasiet. NN bifogade bland annat intyg om att han studerat på Europa School sedan den 1

september 2020, intyg om att han under läsåret 2020/2021 studerade i årskurs 10 samt att han under läsåret 2021/2022 går i klass S6.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

På nämndens begäran inkom CSN, genom dess rättsavdelning, därefter med ett yttrande och anförde bland annat följande. Storbritannien lämnade EU/EES den 31 januari 2020. Det utträdesavtal som förhandlats fram mellan EU och Storbritannien innebär i studiestödshänseende följande:

En studerande som har påbörjat studier med studiehjälp i Storbritannien före den 1 januari 2021 ska prövas för rätt till studiehjälp utifrån att Storbritannien är ett land inom EU.

En studerande som påbörjar studier i Storbritannien efter den 31 december 2020 ska prövas för rätt till studiehjälp utifrån att Storbritannien är ett land utanför EU.

NN bedrev inga studier med studiehjälp före den 1 januari 2021 och hans rätt till studiehjälp ska därmed prövas utifrån att studierna bedrivs utanför EU. Studiehjälp för studier utanför EU/EES lämnas som huvudregel endast om studierna inte med lika stor fördel kan bedrivas vid en skola i Sverige. Internationell gymnasieutbildning för International Baccalaureate (IB) kan med lika stor fördel bedrivas i Sverige. IB-utbildningen är inte yrkesinriktad och det har inte framkommit att NN bor utomlands med vårdnadshavare som arbetar eller studerar utomlands på det sätt som avses i studiestödsregelverket. Det har inte heller i övrigt framkommit särskilda skäl att bevilja studiehjälp för de aktuella studierna.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande men han har inte hörts av.

Av handlingarna i ärendet framgår att NN inte studerade med studiehjälp under läsåret 2020/2021.

Författningsbestämmelser

Formellt lämnade Storbritannien Europeiska unionen (EU) den 31 januari 2020. Under resten av 2020 gällde övergångsregler, vilket innebar att EU:s regelverk i hög utsträckning fortsatt gällde och Storbritannien var fortsatt knutet till exempelvis EES. Från den 1 januari 2021 är Storbritannien emellertid inte längre del av EU:s regelverk.

Enligt 2 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395) får studiehjälp lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Enligt 2 kap. 9 § studiestödslagen (1999:1395) får studiehjälp lämnas för studier utanför Sverige, om

1. den studerande är svensk medborgare
2. studierna inte med lika stor fördel kan bedrivas vid en svensk läroanstalt
3. studierna svarar mot eller är jämförbara med studier vid en svensk läroanstalt eller en utbildning som omfattas av förordnande enligt 2 §.

Av 2 kap 17 § studiestödsförordningen följer att CSN får meddela närmare föreskrifter om studiehjälp för studier utomlands.

Enligt 5 kap. 4 § CSNFS 2001:6 kan en studerande få studiehjälp för en yrkesinriktad gymnasial utbildning utomlands som saknas i Sverige eller som innehållsmässigt väsentligt skiljer sig från närmaste svenska motsvarighet. En förutsättning är då, enligt samma bestämmelse, att utbildningen kan anses som värdefull för eleven och för samhället.

Av 5 kap. 5 § CSNFS 2001:6 framgår följande. Om den studerande bor utomlands med en av eller båda sina vårdnadshavare, lämnas studiehjälp för studier i det aktuella landet även om en motsvarande utbildning finns i Sverige. Detta gäller dock endast om minst en av vårdnadshavarna

1. är utsänd av en svensk statlig arbetsgivare för att arbeta i utlandet,
2. är anställd i utlandet av ett svenskt trossamfund eller ett organ som är knutet till ett sådant samfund,
3. är anställd i utlandet av en svensk ideell organisation som bedriver biståndsarbete, eller
4. har studiemedel för studier utomlands enligt 3 kap. 23 § studiestödslagen

Om den studerande är myndig jämföras den eller de som senast var hans eller hennes vårdnadshavare.

Enligt 5 kap 6 § andra stycket CSNFS 2001:6 kan, om det finns särskilda skäl, den studerande få studiehjälp även i andra fall trots att villkoren i 4 och 5 §§ inte är uppfyllda.

Enligt 10 kap. 2 § CSNFS 2001:6 får ansökan om studiehjälp avse en hösttermin och en därpå följande vårtermin eller enbart en höst- eller vårtermin.

Nämndens bedömning

Storbritannien lämnade EU/EES den 31 januari 2020 och genom det utträdesavtal som förhandlats fram mellan EU och Storbritannien innebär det, enligt nämndens mening, i studiestödshänseende bland annat följande. En studerande som påbörjat studier med studiehjälp i Storbritannien före den 1 januari 2021 ska prövas för rätt till studiehjälp utifrån att Storbritannien är ett land inom EU och en studerande som påbörjar studier i Storbritannien efter den 31 december 2020 ska prövas för rätt till studiehjälp utifrån att Storbritannien är ett land utanför EU. Annat har inte framkommit än att NN påbörjade gymnasiestudierna höstterminen 2021 och ansökan ska därför prövas för rätt till studiehjälp utifrån att Storbritannien är ett land utanför

EU. Av de ovan angivna författningarna följer att NN:s studier därmed är att anse som studier utanför Sverige.

NN har, som redovisats ovan, ansökt om studiehjälp för studier på Europa School i Storbritannien under vårterminen 2022 och läsåret 2022/2023. Gällande vårterminen 2022 gör nämnden följande bedömning. I ärendet är klarlagt att IB-utbildningen är på gymnasienivå och annat har inte framkommit än att motsvarande utbildning finns i Sverige och kan därmed med lika stor fördel bedrivas i Sverige. Det har inte framkommit att utbildningen är yrkesinriktad eller att NN är medföljande barn till sådan utlandsboende förälder som avses i 5 kap. 5 § CSNFS 2001:6. Villkoren är därför inte uppfyllda för att NN ska kunna beviljas studiehjälp för de aktuella studierna. Nämnden finner även att det inte framkommit sådana särskilda skäl som krävs för att studiehjälp ändå ska kunna beviljas.

Gällande läsåret 2022/2023 gör nämnden följande bedömning. En ansökan om studiehjälp får endast avse ett läsår eller enbart en höst- eller vårtermin. NN:s ansökan avser tre terminer. Det finns därför inte någon författningssenlig möjlighet att pröva ansökan avseende läsåret 2022/2023.

Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Ulrika Hellgren

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Anita Enocksson, Emelié Häger, Hans Eklund, Helena Söderberg, Jessica Levin och Staffan Ingmanson

Föredragande: Ulrika Hellgren

Kopia till CSN